

**САНОАТ КОРХОНАЛАРИДА ИННОВАЦИЯЛАРНИНГ ХОДИМЛАР
ТОМОНИДАН ҚАБУЛ ҚИЛИНИШИ**

ТАТУ “АКТСИ” кафедраси доценти

Н.Хасанова

Замонавий корхонанинг инновацион маҳсулотларни яратишдаги илмий салоҳияти унда олиб борилаётган илмий-тадқиқот натижаларининг сифати ва сонига таъсир этувчи энг асосий омиллардан бири ҳисобланади. Ходимларнинг хорижий тажрибаларга эгаллиги ва ўз соҳалари бўйича етарли билимга, замонавий фан-техника ютуқларини тезкорлик билан ўзлаштири олиш қобилиятига эгаллиги, турли соҳаларда мавжуд муаммоларни аниқ кўра билиши ва ўз билимларини ана шу муаммоларни ҳал этишда қўллай олиши корхоналарнинг инновацион фаоллигини, яратилган инновацияларнинг ишлаб чиқаришга тадбиқ этилиш имкониятини оширади.

Бугунги кунда республикаимиздаги илмий тадқиқот ишлари ва инновацион фаолиятни самарали амалга оширишга асос бўлувчи бир неча меъёрий ҳужжатлар мавжуд. Булардан, инновацион лойиҳаларни корхоналар фаолиятида тадбиқ этиш борасида “Инновацион лойиҳалар ва технологияларни ишлаб чиқаришга тадбиқ этишни рағбатлантириш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида” Ўзбекистон Республикаси Президенти қарорида хўжалик юритувчи субъектларни инновацион ривожлантириш таркибий бўлинмаларининг асосий вазифалари куйидагилар этиб белгиланган:

1. Замонавий ускуналар ва технологияларнинг халқаро ва маҳаллий ишланмаларини ўрганиш, шу асосда замонавий технологияларни ишлаб чиқаришга тадбиқ этишнинг ҳар йилги ва ўрта муддатли дастурларини шакллантириш.
2. Маҳаллий амалий илмий тадқиқотлар ва ишланмаларга буюртмалар жамламасини шакллантириш, шунингдек уларни жойлаштириш.
3. Амалий илмий тадқиқотлар ва ишланмалар натижаларини корхона фаолияти амалиётига тадбиқ этиш.

Ушбу қарордаги вазифаларни амалда қўллаш имконияти борасида республикаимизда илмий тадқиқот муассасалари ва корхоналарнинг инновацион фаолиятига ижобий баҳо бериш мумкин.

Иқтисодиётни модернизациялаш шароитида инновацион маҳсулотларни яратиш ҳамда уларни амалиётга жорий этиш борасидаги инновацион бизнесни ривожлантириш лозим. Ушбу инновацион бизнесни амалга ошириш ёки ишлаб чиқариш корхоналарига тадбиқ этишда етарли билим ва салоҳияга эга бўлиш керак.

Инновацион бизнес соҳасида билимларга эгалик даражаси деганда инновация яратувчи-ихтирочиларнинг ушбу инновацияларни амалиётга жорий этиш бўйича кичик корхоналарни ташкил этиш ва бошқаришда етарли билимга эга бўлиши ҳамда уларни узлуксизлигини таъминлашни айтиб ўтишимиз мумкин.

Мамлакатимизда инновацион товар, иш ва хизматларни яратишда замонавий лаборатория шароида илмий-тадқиқот ишларини олиб бориш, янги билимларни ўзлаштириш борасидаги тадқиқотларни изчил давом эттириш нечоғлик аҳамиятга эга ҳисобланади.

Сўнги йилларда инновацион фаолият билан шуғулланувчи илмий-тадқиқот муассалари ва корхоналар сони ошиб бормоқда. Миллий иқтисодиётимизни ривожлантиришда инновацион фаолиятга эътибор бериш ва уни рағбатлантириш, илмий-тадқиқот ишларида хорижий тажрибаларни қўллаш ва кадрлар илмий салоҳиятини ошириш асосий омил бўлади.

Инновацион фаолият учун илмий-тадқиқот ишларига керакли мутахасисларни жалб қилиш, уларда илмий-тадқиқот олиб бориш бўйича билим, малака ва кўникмаларни шакллантириш, корхоналарнинг инновацион салоҳиятини яхшилаш учун хизмат қилади.

Инновацион маҳсулотларни яратишда корхоналарнинг замонавий техник жиҳозлар ва ахборот воситалари билан таъминланган лабораторияларнинг мавжудлиги илмий-тадқиқотларнинг юқори даражада ўтишини таъминлаш, мураккаб илмий ҳисоб-китобларни ўта юқори аниқлик билан амалга ошириш имконини беради.

Корхоналарнинг инновацияларни ишлаб чиқаришга жорий этиш билан боғлиқ бўлган харажатларни амалга ошириш учун етарли молиявий маблағга эга бўлиши инновацияларга бўлган талабнинг ошишига хизмат қилади. Шу нуқтаи назардан бугунги куннинг замонавий корхоналари инновацион фаолиятни самарали ташкил қилиш учун ҳар бир инновацион жараёни бозор талабидан келиб чиқиб амалга ошириши зарур.

Замонавий корхоналарда инновацион фаолият таркибини инновацион жараёнлар ташкил этади. Бу фаолият бир неча жараёнлардан ташкил топган бўлиб, улар бири-бирига чамбарчас боғлиқ бўлган инновацион жараёнларни бошқариш учун хизмат қилади.

Юқорида фикрлардан келиб чиқиб, замонавий корхоналарда инновацион фаолиятни ташкил қилиш ва инновацияларни яратишда, уларни ишлаб чиқаришга тадбиқ этиш жараёнини янада такомиллаштириш масалалари бўйича қуйидагиларга алоҳида эътибор қаратиш лозим:

- корхоналарда асосий эътиборни ишлаб чиқариш ёки хизмат кўрсатиш билан биргаликда, мавжуд илмий салоҳиятини ривожлантириш, улардан самарали фойдаланган ҳолда инновацияларни яратиш ва ишлаб чиқаришга жорий этишга қаратиш;

- замонавий корхоналар жойлашган минтақада фаолият юритувчи илмий-тадқиқот муассасалар билан ҳамкорлик алоқаларини янада ривожлантириш;

- корхоналардаги лабораторияларни техник жиҳатдан тубдан янгилаш ва рақамлаштириш чора-тадбирларини амалга ошириш;

20-May, 2025-yil

– корхоналарда инновацион маҳсулот яратувчи ихтирочиларга имконият яратиш, хорижий мутахассислар ва тажрибали илмий тадқиқотчилар билан ўқув курслари ёки семинарларни ташкил этиш.

Шуни айтиш жоизки, замонавий корхоналарда инновацион фаолиятни самарали ташкил этишга бўлган бундай ёндашув маълум бир ҳудуд доирасида корхоналарнинг инновацион фаолиятини жонлантириш ва инновацион салоҳиятини ошириш учун хизмат қилади. Бу эса, барча турдаги корхоналарнинг инновацион фаолиятини ривожлантириш, маълум вақт мобайнида кадрларнинг ишлаб чиқариш ва инвестицион салоҳиятларидан фойдаланиш у ёки бу инновация кўринишдаги олинган натижаларда намоён бўлади.

